

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

ННІ Бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра Економіки та підприємництва

СИЛАБУС освітнього компонента – ВК фаховий Управління витратами

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОПП Будівництво та цивільна інженерія
Обсяг освітнього компонента	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач (Викладачі):

Жусь О.М., к.е.н., доцент, доцент, zhus@odaba.edu.ua

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння визначати рівень витрат за видами, місцями та носіями обумовлює здатність мінімізувати витрати та оцінити їх вплив на ефективність діяльності підприємства.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: економічна теорія; мікроекономіка; економіка будівництва.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності;
- знати зміст, критерії оцінки та види витрат на підприємстві;
- знати сутність методики визначення та управління зміною обсягу витрат в умовах ринкового середовища.

володіти:

- методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур;
- знаннями і практичними навичками в питаннях організації, методології і техніки управління витратами на підприємствах та набуття практичних навиків щодо їх ефективного застосування в умовах ринкової економіки.

вміти:

- визначати принципи функціонування будівельних підприємств із забезпеченням раціонального використання сировини та енергоресурсів;
- аналізувати тенденції розвитку підприємства і галузі;
- демонструвати розуміння вимог до економічної діяльності, зумовлених особливостями будівництва;

- аналізувати економічну інформацію до прийняття управлінських рішень з врахуванням сучасних концепцій розвитку підприємств;
- проводити розрахунки кошторисів;
- обчислювати величину витрат за видами, місцями та носіями;
- аналізувати вплив структури і динаміки витрат на прибуток суб'єктів підприємництва;
- розв'язувати завдання з оптимізації обсягу витрат на виробництво продукції.

Тематичний план

- Тема 1. Економічна сутність, значення і завдання управління витратами
- Тема 2. Характеристика витрат, їх класифікація і структура»
- Тема 3. Калькулювання собівартості як основа управління виробничими витратами
- Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності
- Тема 5. Характеристика системи «Витрати – Обсяг – Прибуток»
- Тема 6. Планування і нормування витрат
- Тема 7. Контроль витрат і стимулювання ресурсозбереження
- Тема 8. Методи цільового формування та структурного аналізу витрат підприємства

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «**Управління витратами**» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи.

Розрахункова робота – один із видів індивідуальної роботи студента, який має на меті застосування знань студентів при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, електронно-обчислюваною технікою, сучасними інформаційними засобами і технологіями.

Мета розрахункової роботи – зміцнити теоретичні знання й розвинути практичні навички вирішення питань управління витратами підприємства.

Розрахункова робота складається з двох частин: теоретична і розрахункова. Варіанти завдань визначають за вказівками, наведеними в кожному завданні (формат А-4).

Перед виконанням розрахункової роботи слід вивчити теоретичний матеріал за лекціями і рекомендованою літературою. При виконанні роботи студенти можуть отримати консультацію у викладача.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

~~Перелік екзаменаційних питань:~~

- ~~1. Предмет, мета та зміст дисципліни.~~
- ~~2. Поняття витрат та собівартості.~~
- ~~3. Склад і характеристика витрат.~~
- ~~4. Класифікація затрат на виробництво.~~
- ~~5. Прямі та непрямі витрати.~~
- ~~6. Постійні витрати та їх види.~~
- ~~7. Змінні витрати та їх види.~~
- ~~8. Класифікація витрат за статтями калькуляції та економічними елементами.~~
- ~~9. Витрати на продукцію та витрати періоду.~~
- ~~10. Основні витрати та виробничі накладні витрати.~~
- ~~11. Релевантні, не релевантні та диференційні витрати.~~
- ~~12. Маржинальні (граничні) та середні витрати.~~
- ~~13. Неконтрольовані та контрольовані витрати.~~
- ~~14. Місця виникнення затрат.~~
- ~~15. Центри обліку виробничих затрат~~
- ~~16. Метод «стандарт-кост».~~

17. ~~Метод «директ-кост».~~
18. ~~Центри відповідальності затрат~~
19. ~~Головне завдання планування витрат. Довгострокові та короткострокові плани.~~
20. ~~Зведений кошторис витрат на виробництво~~
21. ~~Планова (нормативна) калькуляція~~
22. ~~Методи включення до собівартості непрямих витрат~~
23. ~~Метод розподілу витрат~~
24. ~~Системні метод та методи технічного нормування, розрахунково-аналітичні і калькулювання розрахунку окремих елементів затрат~~
25. ~~Стандартна норма та основні норми затрат~~
26. ~~Розподіл витрат допоміжних та обслуговуючих підрозділів підприємства.~~
27. ~~Переваги та недоліки методу калькулювання за повними витратами~~
28. ~~Метод калькулювання за неповними витратами~~
29. ~~Калькулювання в однопродуктовому виробництві.~~
30. ~~Калькулювання в багатопродуктовому виробництві та проблеми його.~~
31. ~~Основні завдання контролю витрат.~~
32. ~~Види контролю.~~
33. ~~Сутність системи «витрати-випуск-прибуток» (CVP-аналіз).~~
34. ~~Графічний метод визначення точки беззбитковості та лінійна динаміка витрат і виручки.~~
35. ~~Операційний леверидж, його суть та визначення.~~
36. ~~Визначення транспортно-заготівельних витрат та витрат на зберігання запасів.~~
37. ~~Методи оцінювання вибуття запасів.~~
38. ~~Поняття маржинального і операційного прибутку~~

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» // Бухгалтерія: право, податки, консультації. 2001. № 5.
2. . Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» // Бухгалтерія: право, податки, консультації. 2001. № 5.
3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. К.: КНЕУ, 2002. 131 с.
4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. 2-ге вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 228 с.
5. Данилко В.К. Управління витратами: Посібник / В.К. Данилко. К.: Кондор, 2011. 320 с.
6. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління витратами: навчальний посібник. Харків: ХНТУСГ, 2013. 198 с.
7. Турило А.М. Управління витратами підприємства: Навч. посібник / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 120 с.
8. Управління витратами: навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». Одеса: ОНАЗ, 2009. 216 с.
9. Управління витратами: Навч. посіб. / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба та ін.; За заг. ред. М.Г. Грещака. К.: КНЕУ, 2008. 264 с.

Допоміжні джерела інформації

10. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець. Житомир: ЖІТІ, 2000. 448 с.
11. Грещак М.Г. Внутрішній економічний механізм підприємства / М.Г. Грещак, О.М. Гребешкова, О.С. Коцюба. К.: КНЕУ, 2001. 228 с.
12. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: Навчальний посібник / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 320 с.

13. Управління витратами підприємства: Монографія / Ю.М. Великий, В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна. Х.: ІНЖЕК, 2009. 192 с.
14. Фандель Г. Теорія виробництва і витрат: Пер. з нім. / Г. Фандель. К.: Таксон, 2000. 521 с.